

[tłumaczenie – wersja robocza]

Rada Unii Europejskiej

**Rezolucja dotycząca pragmatycznego wdrożenia
całozyciowego poradnictwa zawodowego w systemy kształcenia
ustawicznego w Europie
(*Council Resolution on better integrating lifelong guidance into
lifelong learning strategies*)**

**2905 spotkanie Rady Edukacji, Młodzieży i Kultury
Bruksela, 21 listopada 2008**

Rada przyjęła następujące konkluzje:

„Rada Unii Europejskiej oraz reprezentanci rządów państw członkowskich, spotkawszy się w ramach rady,

DEBATOWALI NAD TYM, ŻE:

1. Wzrost globalizacji w handlu i wydłużenie okresu aktywnego zatrudnienia coraz bardziej wymagają od jednostek dostosowania własnych umiejętności, wychodzenia naprzeciw przewidywalnym lub koniecznym zmianom i troski o własne ścieżki kariery.
2. Rozszerzenie Unii Europejskiej zwiększyło potencjał w zakresie mobilności w edukacji i kształceniu, jak również na rynku pracy, tym samym stworzyło potrzebę przygotowania obywateli Unii do rozwoju ścieżek nauki i pracy w szerszym kontekście geograficznym.
3. W życiu zawodowym obywateli pojawia się coraz więcej momentów zmiany i przejścia z jednego etapu w kolejny: w szczególności ze szkoły do etapu kształcenia zawodowego (VET), szkół wyższych czy zatrudnienia albo z zatrudnienia do bezrobocia, dalszego kształcenia lub odejścia z rynku pracy. Poradnictwo odgrywa kluczową rolę w głównych decyzjach, jakie jednostki muszą podjąć w ciągu całego życia. Pod tym względem może przyczyniać się do umacniania jednostek w zarządzaniu ich własnymi ścieżkami kariery w bardziej bezpieczny sposób w kontekście sytuacji na dzisiejszym rynku pracy i osiągnięciu lepszej równowagi pomiędzy życiem osobistym a zawodowym.

4. Rynek pracy charakteryzuje się również niedopasowaniem pomiędzy utrzymującym się bezrobociem a trudnościami w rekrutowaniu w pewnych sektorach, a poradnictwo dostarcza środków do bardziej efektywnego odpowiadania na potrzeby rynku pracy.
5. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i wyrównywanie szans nadal stanowią główne wyzwania dla edukacji, kształcenia i strategii zatrudnienia.

POTWIERDZA:

definicję poradnictwa pojmowanego jako ciągły proces umożliwiający obywatelom w każdym wieku i w każdym momencie ich życia określenie zdolności, kompetencji i zainteresowań potrzebnych do podejmowania decyzji edukacyjnych, szkoleniowych i zawodowych i zarządzania swoimi własnymi ścieżkami edukacji, pracy i jako wszelkie działania, w których te zdolności i kompetencje są nauczane i/lub używane. Poradnictwo dotyczy całej gamy indywidualnych i wspólnych aktywności odnoszących się do udzielania informacji zawodowej, doradzania, określania kompetencji, wspierania i nauczania podejmowania decyzji oraz kształtowania umiejętności niezbędnych do zarządzania karierą zawodową.

PRZYPOMINA, ŻE:

1. Rada Rezolucji z 28 maja 2004 roku¹ dotycząca wzmocnienia strategii, systemów i praktyki na polu poradnictwa całościowego przedstawia kluczowe cele strategii poradnictwa całościowego dla wszystkich obywateli Unii Europejskiej.
2. Rekomendacja Parlamentu Europejskiego i Rady z 18 grudnia 2006 roku dotycząca kluczowych kompetencji poradnictwa całościowego² podkreśla, odnosząc się do kilku kluczowych kompetencji, że zdolność do poszukiwania możliwości edukacyjnych i szkoleniowych, poradnictwa i/lub dostępnego wsparcia, jest istotna z punktu widzenia samorealizacji jednostki, rozwoju zawodowego i integracji społecznej.
3. Rezolucja Rady z 15 listopada 2007 roku dotycząca nowych umiejętności w nowej pracy³ zachęca państwa członkowskie i Komisję do stwarzania ludziom nowych możliwości zawodowych w społeczeństwie wiedzy poprzez świadczenie usług poradnictwa zawodowego, które powinno umożliwić osobom poszukującym pracy określanie wzorców kompetencji wymaganych w zmianie pracy, tam gdzie występują luki w umiejętnościach.
4. Raport Rady i Komisji z 2008 roku dotyczący wspólnego postępu w zakresie wdrażania programu „Nauczanie całościowe dla wiedzy, kreatywności i innowacji” (*Delivering lifelong learning for knowledge, creativity and innovation*)⁴ zauważa, że „szczególną uwagę należy również zwrócić na poradnictwo całościowe”.

¹ Doc. 9286/04.

² OJ L394, 30.12.2006, p.10.

³ OJ C 290, 4.1.2007, p.1

⁴ Doc. 5723/08.

5. Wnioski Rady z 25 maja 2007 roku dotyczące spójnej struktury wskaźników i kryteriów monitorowania postępu w odniesieniu do celów lizbońskich w edukacji i kształceniu⁵ stanowią ważne narzędzie umożliwiające weryfikację postępu w zakresie wdrażania celów ustanowionych przez *Strategię Lizbońską* i – w ten sposób – monitorowania postępu dokonanego przez państwa członkowskie w kwestii włączania poradnictwa w strategię dotyczące uczenia się przez całe życie.
6. Rekomendacja Parlamentu Europejskiego i Rady z 23 kwietnia 2008 roku dotycząca ustanowienia Europejskich Ram Kwalifikacji w uczeniu się przez całe życie (*European Qualifications Framework*)⁶ stwarza wspólną strukturę odniesienia umożliwiającą dokonywanie porównań i zestawień pomiędzy różnymi systemami i poziomami kwalifikacji. Struktura ta powinna ułatwiać mobilność pracowników i czynić poradnictwo elementem strategii oraz praktyk państw członkowskich w zakresie edukacji i zatrudnienia.
7. Konkluzje Rady z 22 maja 2008 roku dotyczące nauczania dorosłych⁷ wskazują na gospodarcze, społeczne i indywidualne korzyści wynikające ze wzmocnienia i zwiększenia roli nauczania dorosłych i podkreślają, że rząd jest odpowiedzialny za zapewnienie jakości systemów informacji i poradnictwa zawodowego, które są bardziej skierowane na jednostkę i prowadzą do tego, że jednostki stają się bardziej aktywne i niezależne w zdobywaniu wiedzy.

ZAUWAŻA, ŻE:

1. Ostatnie raporty ewaluacyjne, w szczególności ten przygotowany w 2008 roku przez Europejskie Centrum Rozwoju Szkolenia Zawodowego (*European Centre for the Development of Vocational Training – CEDEFOP*), dotyczący wdrożenia Rezolucji z 2004 roku, podkreśla, że chociaż został dokonany postęp, potrzeba więcej wysiłku, aby polepszyć jakość usług doradczych, zapewnić do nich lepszy dostęp i skoncentrować się na potrzebach i aspiracjach jednostek, jak również skoordynować i zapewnić współpracę pomiędzy istniejącymi systemami świadczenia usług poradnictwa.
2. W 2007 roku państwa członkowskie ustanowiły Europejską Sieć Współpracy w dziedzinie Całozyciowego Poradnictwa Zawodowego (*European Lifelong Guidance Policy Network – ELGPN*) składającą się z przedstawicieli każdego państwa członkowskiego, które zdecydowały się na udział, zwiększając w ten sposób możliwości państw członkowskich w zakresie wymiany doświadczeń i współpracy nad rozwijaniem strategii, systemów i praktyk w dziedzinie poradnictwa całozyciowego.
3. Istnieje potrzeba zdefiniowania priorytetów w zakresie wdrażania aktywnej polityki odnośnie poradnictwa w narodowe strategię dotyczące kształcenia przez całe życie. Konieczne jest określenie tych priorytetów w formie działań i stosowanie w procesie ich wdrażania instrumentów i narzędzi europejskich.

⁵ OJ C 313, 21.12.2007, p. 13.

⁶ OJ C 111, 6.5.2008, p.1.

⁷ OJ C 140, 6.6.2008, p. 10.

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE DO:

- Wzmocnienia roli poradnictwa całościowego w ramach strategii kształcenia ustawicznego zgodnie ze *Strategią Lizbońską* i strategiczną ramą dla europejskiej współpracy w edukacji i szkoleniach.
- Dokonania, w razie konieczności, przeglądu strategii i praktyk poradniczych na poziomie narodowym.
- Zrobienia użytku z następujących zasad dotyczących poradnictwa zawodowego (uszczegółowionych pod kątem „Obszarów Priorytetowych” /*‘Priority Areas’*/ w aneksie do niniejszego dokumentu), zgodnie z narodowymi kontekstami, regulacjami prawnymi i z uwzględnieniem perspektywy wspierania procesu całościowego rozwoju kariery zawodowej obywateli:
 1. Zachęcanie do nabywania i rozwijania umiejętności zarządzania własną karierą w perspektywie całego życia.
 2. Ułatwienie wszystkim obywatelom dostępu do usług poradnictwa.
 3. Rozwój rozwiązań w zakresie zapewnienia jakości usług poradnictwa.
 4. Wspieranie koordynacji działań różnych narodowych, regionalnych i lokalnych partnerów oraz wspieranie współpracy pomiędzy nimi.
- Korzystania z dostępnych możliwości w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” (*Lifelong Learning Programme*) i Europejskiego Funduszu Społecznego zgodnie z priorytetami państw członkowskich.

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ W RAMACH ICH ODPOWIEDNICH KOMPETENCJI DO:

1. Wzmocnienia współpracy europejskiej w zakresie budowania systemów świadczenia poradnictwa całościowego, w szczególności poprzez ELGPN przy wsparciu programu „Uczenie się przez całe życie” (*Lifelong Learning Programme*) i współpracy ze strony CEDEFOP.

W szczególności:

- Umożliwić państwom członkowskim wymianę informacji dotyczących realizowanych strategii i praktyk i wyników ich ewaluacji, po to, aby każde z państw mogło korzystać z osiągnięć innych.
- Monitorować postęp na poziomie narodowym i europejskim we wdrażaniu działań w 4 priorytetowych obszarach w ramach tej Rezolucji, z zastosowaniem ankiet, badań, raportów, wymiany doświadczeń, w tym: studium przypadku i konferencje na poziomie europejskim.

- Postarać się zapewnić większą spójność poradnictwa całościowego i ściślej dopasować je do różnych obszarów strategii europejskich, a w szczególności do strategii w zakresie zatrudnienia i zapobiegania wykluczeniu społecznemu.
 - Rozważyć, czy na poziomie europejskim powinna być rozwijana strategia poradnictwa oparta na przesłankach wynikających z poszczególnych praktyk.
2. Zapewnić obywatelom i partnerom świadczącym usługi poradnictwa rzetelne zasoby informacji zawodowej w całości odpowiadające systemom edukacyjnym i systemom poradnictwa zawodowego państw członkowskich, w szczególności poprzez sieć Euroguidance.
 3. Tworzyć środowisko sprzyjające rozwojowi poradnictwa całościowego w krajach trzecich zgodnie z 4 priorytetowymi obszarami wyznaczonymi w tej Rezolucji, w szczególności poprzez działania Europejskiej Fundacji Kształcenia (*European Training Foundation*).

OBSZARY PRIORYTETOWE

1. OBSZAR PRIORYTETOWY: ZACHĘCANIE DO NABYWANIA I ROZWIJANIA UMIEJĘTNOŚCI ZARZĄDZANIA WŁASNĄ KARIERĄ W PERSPEKTYWIE CAŁEGO ŻYCIA.

Umiejętności zarządzania własną karierą odgrywają decydującą rolę w umacnianiu jednostek w procesie angażowania się w kształtowanie własnych ścieżek edukacyjnych i ich integrowania z karierą zawodową. Umiejętności te, które powinny być podtrzymywane podczas całego życia, oparte są na kluczowych kompetencjach, w szczególności na kompetencji w zakresie „uczenia się, jak się uczyć”, społecznych i obywatelskich kompetencjach – włączając kompetencje międzykulturowe, a także na inicjatywie i przedsiębiorczości. Na umiejętności zarządzania własną karierą, szczególnie podczas okresów przejścia jednego etapu zawodowego w kolejny, składają się:

- Uczenie się o środowisku gospodarczym, biznesie i zawodach.
- Umiejętność oceniania samego siebie, poznania samego siebie i określenia kompetencji, które nabyło się podczas formalnego, nieformalnego i pozaformalnego trybu nauki.
- Zrozumienie systemów edukacyjnych, szkoleniowych i kwalifikacyjnych.

Aby dokonać postępu w tym priorytetowym obszarze, państwa członkowskie powinny, w zależności od sytuacji, w której są, rozważyć:

- Włączenie w proces nauczania i uczenia się takich działań, które sprzyjają rozwojowi umiejętności zarządzania własną karierą w programach edukacji podstawowej, zawodowej i wyższej.
- Przygotowanie nauczycieli i trenerów do podejmowania takich działań i wspieranie ich w tym zadaniu.
- Zachęcanie rodziców do angażowania się w sprawy poradnictwa.
- Większe angażowanie organizacji i partnerów społecznych w tym obszarze.
- Ułatwianie dostępu do informacji o możliwościach kształcenia i ich połączeniach z zawodami oraz o prognozowanych potrzebach lokalnego rynku pracy.
- Rozwijanie umiejętności zarządzania własną karierą w programach kształcenia dorosłych.

- Uznanie poradnictwa jako jednego z celów szkół, placówek szkolnictwa zawodowego i edukacji wyższej. Integracja w życiu zawodowym i działalność na lokalnych, narodowych i europejskich rynkach pracy są aspektami, które powinny być w szczególności wzięte pod uwagę.

2. OBSZAR PRIORYTETOWY: UŁATWIENIE WSZYSTKIM OBYWATELOM DOSTĘPU DO USŁUG PORADNICTWA.

Usługi doradcze, jako usługi, które są przedmiotem zainteresowania ogółu, powinny być dostępne dla wszystkich, niezależnie od ich wiedzy bazowej lub ich początkowych umiejętności, ich znaczenie powinno być zrozumiałe. Szczególny wysiłek powinien być włożony w to, aby poprawić dostęp do usług doradczych dla najbardziej potrzebujących grup.

Aby dokonać postępu w tym priorytetowym obszarze, państwa członkowskie powinny, w zależności od sytuacji, w której są, rozważyć:

- Aktywne promowanie usług doradczych w społeczeństwie i gromadzenie ich profili przy pomocy całego zakresu mediów informacyjnych i komunikacyjnych.
- Oferowanie jasnego zakresu łatwo dostępnych usług opartych na ewaluacji aspiracji i potrzeb ludzi i uwzględniających ich warunki życia i pracy.
- Umożliwianie jednostkom czerpania korzyści ze wsparcia w weryfikacji ich formalnych, nieformalnych i poza formalnych rezultatów nauczania w kontekście potrzeb rynku pracy, aby zapewnić i utrzymać ich zatrudnienie w szczególności w dalszym okresie ich życia zawodowego.
- Promowanie wolnego dostępu do zasobów informacji zawodowej, wsparcia w poszukiwaniu informacji, poradnictwa w wymiarze indywidualnym i instytucjonalnym.

3. OBSZAR PRIORYTETOWY: ROZWÓJ ROZWIĄZAŃ W ZAKRESIE ZAPEWNIENIA JAKOŚCI USŁUG PORADNICTWA.

Rozwój usług doradczych wysokiej jakości jest celem wspieranym przez państwa członkowskie.

Aby dokonać postępu w tym priorytetowym obszarze, państwa członkowskie powinny, w zależności od sytuacji, w której są, rozważyć:

- Polepszanie jakości i zapewnienie obiektywizmu informacji i porad zawodowych, uwzględniając oczekiwania odbiorców usług i realia rynku pracy.
- Zapewnianie, że udzielane informacje, porady oraz wsparcie są dopasowane do różnych typów odbiorców usług.

- Rozwijanie narzędzi do planowania ścieżek kariery i rozwoju umiejętności, budowanych zarówno na narodowych zasobach, jak i na powszechnych zasobach unijnych, w szczególności CEDEFOP.
- Dostosowanie informacji zawodowej do sytuacji i potrzeb lokalnego rynku pracy.
- Poprawianie, również poprzez edukację początkową i dalsze kształcenie, profesjonalnego profilu i standardów praktyków w zakresie poradnictwa i promowanie ich kompetencji i umiejętności, w szczególności w zakresie udzielania informacji zawodowej, wsparcia i doradzania w celu lepszego odpowiadania na potrzeby i oczekiwania zarówno obywateli, jak i decydentów.
- Mierzenie efektywności dostarczania usług poprzez gromadzenie rzetelnych danych dotyczących zarówno postrzegania usług doradczych przez odbiorców usług, jak również korzyści odniesionych przez nich w dłuższej perspektywie.
- Rozwijanie standardów jakości usług poradniczych, które definiują zakres świadczonych usług, i które zwracają uwagę tyle samo uwagi na cele i rezultaty dla beneficjentów, jak i na metody i procesy.

4. OBSZAR PRIORYTETOWY: WSPIERANIE KOORDYNACJI DZIAŁAŃ RÓŻNYCH NARODOWYCH, REGIONALNYCH I LOKALNYCH PARTNERÓW ORAZ WSPIERANIE WSPÓŁPRACY POMIĘDZY NIMI.

Poradnictwo zaspokaja potrzeby różnych segmentów populacji: uczniów, osób przystępujących do egzaminów na uniwersytetach, poszukujących pracy, uczniów szkół zawodowych i osób zatrudnionych, co daje możliwość różnicowania systemów.

Istnieje potrzeba wprowadzenia większej komplementarności i koordynacji w różnych obszarach, pomiędzy narodowymi i lokalnymi rządami, firmami, odpowiednimi agencjami, partnerami społecznymi i lokalnymi społecznościami, współpracującymi nad ulepszaniem efektywności sieci usług dostępnych dla wszystkich poszukujących doradztwa.

Aby dokonać postępu w tym priorytetowym obszarze, państwa członkowskie powinny, w zależności od sytuacji, w której są, rozważyć:

- Rozwijanie skutecznych, długoterminowych narodowych i regionalnych mechanizmów koordynacji i współpracy pomiędzy kluczowymi partnerami świadczącymi usługi poradnictwa całościowego.
- Ułatwianie koordynacji i współpracy poprzez rozwijanie wymiaru poradnictwa na polu narodowych strategii w zakresie kształcenia przez całe życie i rynku pracy, z uwzględnieniem koncepcji przyjętej przez państwa członkowskie.

- Wspieranie polityki współpracy i lokalnej sieci usług poradnictwa całościowego, poprzez system usług połączonych, które są efektywne i zwiększają dostęp do usług.
- Rozwijanie wspólnej kultury poprzez zapewnienie jakości wśród różnych usług dostępnych na lokalnych, regionalnych i narodowych poziomach.